

Sanctiuni împotriva Rusiei. De ce nu folosește UE „arma” care i-ar lăsa pe ruși fără 1 miliard de euro pe zi

Remus Florescu

Economistul [Sebastian Buhai](#), cercetător științific asociat la Swedish Institute for Social Research (SOFI) al Universității din Stockholm și cercetător științific invitat la Centre pour la Recherche Économique et ses Applications (CEPREMAP) în Paris, vorbește despre sancțiunile pe care comunitatea internațională le poate aplica Rusiei.

Astfel, spune Buhai, sunt patru mari grupe de sancțiuni economice pe care le pot lua statele lumii împotriva Rusiei (Buhai recomandă, pentru mai multe detalii, [documentul](#) scris de fostul profesor de economie Luis Garicano, în prezent membru al Parlamentului European):

- „1. Scoaterea băncilor ruse din Swift (vezi detalii în acest alt [interviu](#) din Adevărul) - nici acum nu s-a implementat însă în totalitate, pentru toate băncile sau pentru cea mai mare bancă rusă. Este o măsură parțial eficientă (există desigur modalități de a evita sistemul SWIFT și a continua activități comerciale...) și are și o încărcătură simbolică, dar trebuie în același timp însoțită de măsuri de blocare a tuturor băncilor ruse.
2. Blocarea rezervelor Băncii Centrale Ruse: asta s-a întâmplat în oarecare măsură, cu colaborarea cu Banca Centrală Europeană și cu Banca Centrală a SUA - US Federal Reserve - (dar China, de exemplu, nu colaborează), ceea ce a condus, așteptat la deprecierea puternică a rublei în primele zile și acum, de facto, la lipsa completă de convertibilitate, deci ne-am întors la situația din anii '80 practic .
3. O a treia măsură este confiscarea averilor marilor oligarhi care îl susțin pe Putin, cea mai mare parte din acestea fiind în afara Rusiei, dar aici există multe impedimente legale-va depinde într-o oarecare măsură de cât de repede se va ajunge la o concluzie oficială, legală, asupra acuzațiilor privind comiterea de către Rusia a unor crime de război etc. Unele state au început deja astfel de măsuri, vezi confiscarea unor iahturi în Franța, de exemplu.
4. În sfârșit, de departe cea mai importantă măsură ar fi stoparea oricăror importuri de energie (gaz și petrol) din Rusia, acesta fiind de fapt motorul financiar al lui Putin. În momentul când Uniunea Europeană (SUA a oprit deja importul de energie din Rusia, dar piața lor folosea doar foarte puțin, 8%, oricum, deci e nesemnificativ pentru Rusia în mare) continuă să plătească pe zi, în medie, circa 1 miliard de euro Rusiei pentru petrol și gaz este clar că de fapt noi finanțăm această invazie a rușilor în Ucraina.

Cea mai eficientă sancțiune care nu este luată

Buhai susține că o parte dintre aceste sancțiuni au fost, de altfel, adoptate la nivelul UE, cum ar fi de exemplu scoaterea unora dintre băncile rusești din SWIFT, însă este nevoie să se aplice multe altele.

„Arsenalul de sancțiuni economice care poate fi folosit este mult mai vast și trebuie folosit în cvasi-totalitate ACUM, pentru că orice zi de întârziere, orice zi în care invazia Rusiei în Ucraina continuă este mult prea costisitoare pentru ucrainenii, pentru vecinii lor (implicit România), și pentru lumea întreagă până la urmă: președintele ucrainean Zelenski are completă dreptate în această privință”, spune economistul.

Buhai susține că sancțiunile cele mai eficiente vor fi cele care vor „lovi” exporturile Rusiei de petrol, produse derivate și gaz, care reprezintă cel mai important produs de export al Rusiei (de circa 5 ori peste restul celorlalte exporturi combinate – vezi [aici](#)). Economistul mai susține că unele state se opun luării tuturor sancțiunilor posibile „pe motiv de viziune de termen scurt/ naivitate, și chiar prostie clasică sau, alternativ, ipocrizie pură...” Cei mai mari oponenți ai sancțiunilor sunt statele din UE precum Germania, care depind într-o mare măsură de aceste importuri de energie din Rusia din punct de vedere energetic.

„Evident că sunt efecte de ambele părți și trebuie să ne așteptăm la disconfort, prețuri mai mari, dar toate acestea sunt un preț minim totuși (vedeți și acest important [articol](#) despre compasul moral și viziunea pe termen lung, atât de necesare astăzi) pentru a opri genocidul din Ucraina și a asigura în continuare pacea la

nivel global, care e în mare primejdie! Aici trebuie acționat rapid și nu pas cu pas pentru că asta nu ajută, trebuie acționat decisiv și cât mai masiv”, concluzionează Buhai.

Cazul Germaniei

Buhai analizează situația Germaniei, arătând că „aproximativ jumătate din importurile de gaz și cărbune brut și aproximativ o treime din importurile de petrol în Germania vin din Rusia, per total Germania depinzând de Rusia cu o tremie din totalul de consum energetic.”

Specialistul este de părere că efectele economice ale unei eventuale stopări de import de energie din Rusia pentru Germania acum sunt „neglijabile dacă se implementează corect, în particular cu politici publice complementare, diferențiate pe termen scurt și termen lung, după cum arată această nouă [lucrare](#) a unor cercetători germani”.

[În studiul](#) citat de Buhai sunt descrise modalitățile prin care Germania poate gestiona o oprire a importului de gaz rusesc, care reprezintă circa 55% din totalul consumului (în ceea ce privește furnizarea de petrol, înlocuirea furnizorilor ruși se poate face fără probleme arată cercetătorii):

- 5% din consum ar putea fi acoperit din importurile de gaz lichefiat, asta pe termen scurt, însă există potențial de creștere pe măsura rezolvării problemelor de infrastructură.
- circa 20% din consumul de gaz poate fi acoperit prin folosirea de cărbune pentru generarea de energie electrică (având în vedere că o mare parte din gazul rusesc este folosit pentru generarea de energie electrică)
- energia nucleară poate juca un rol în reducerea consumului de gaz, dar având în vedere capacitatea excedentară existentă de energie pe bază de cărbune, dezbateră pare mai puțin crucială în acest moment.
- Rămâne de acoperit 30% consum de gaz împărțit între gospodăriile, industrie, servicii. Gospodăriile reprezintă aproximativ o treime din consumul total de gaze, iar serviciile 15%. Gazul este folosit în principal pentru încălzire în ambele situații.
- Utilizarea industrială reprezintă 36% din total, din care 11% este utilizat direct în producția chimică și probabil că nu poate fi înlocuit deloc. Cea mai mare parte a industriei, utilizează gazul pentru aplicații de încălzire. Potențialul de înlocuire este dificil de realizat, dar probabil substanțial mai mare decât gazul folosit direct pentru producție.
- Pe termen mediu – respectiv începând din primăvară, o parte din acest decalaj poate fi eliminată prin umplerea rezervelor de gaz în timpul verii, când cererea de încălzire din partea gospodăriilor este scăzută, fără a afecta utilizarea industrială.

Cât i-ar costa pe germani oprirea gazului rusesc

Considerând că pe termen scurt s-ar putea înlocui 25% din consumul de gaz rusesc (cu cărbune și gaz lichefiat), mai rămâne un deficit de 30%.

Cercetătorii germani au calculat ce ar însemna acum o reducere a livrărilor de gaze cu 30% (ceea ce înseamnă aproximativ 8% din consumul total de energie) folosind două scenarii în funcție de „elasticitatea” consumului, adică în ce măsură se poate acoperi acest deficit prin reducerea consumului sau alte soluții alternative (producătorii și gospodăriile vor trece la alte surse de energie eventual verzi, vor face economie, vor importa piesele pentru a căror realizare e nevoie multă energie, vor importa energie, în special gaz, sau produse care pot fi transportate sub formă de vrac).

Astfel, în cazul unui scenariu optimist, costurile unei opriri a importurilor din Rusia rămân ferm sub 1% din Produsul Intern Brut (PIB) sau între 80 și 120 de euro per cetățean german pe an. Într-un scenariu mai pesimist, unde se dovedește foarte dificil să se înlocuiască gazul rusesc pe termen scurt, costurile economice ar crește la aproximativ 2-2,5% din PIB, sau aproximativ 1.000 de euro per cetățean german pe 1 an.

De asemenea, un efect probabil ar putea fie creșterea prețului la energie. „În Japonia, după accidentul nuclear de la Fukushima, prețul energiei a crescut între 10 și 40%, în condițiile în care toate centralele nucleare au fost

oprite. Acestea asigurau 30% din totalul de energie”, arată cercetătorii.

„Autorii sunt destul de buni cercetători, deci le dau credit și fără să mai verific detaliile. Ce e important e că există costuri, dar că astea sunt fezabile, deci nu e imposibil. Și până la urmă tot acolo ajungem, pentru că Putin nu se oprește ușor. Deci trebuie să îi tai orice finanțare, ori practic această finanțare masivă provenită din energie a rămas aproape intactă până acum. Să condamni războiul, dar să-l finanțezi în același timp, cumpărând gaz rusesc... Ipocrizie este eufemism așa cum spune [Garicano](#)”, concluzionează Buhai.

Economistul susține că lucrarea citată demonstrează că oprirea robinetului rusesc de gaze se poate face fără costuri mult prea mari, „iar dacă asta se poate pentru Germania, unde dependența energetică de Rusia este uriașă, evident ea este posibilă și pentru alte state din UE, cum e România”.

Vă recomandăm să mai citiți:

Dacă apreciezi acest articol, te așteptăm să intri în comunitatea de cititori de pe pagina noastră de Facebook, printr-un Like mai jos: